

УДК 354.1/378

DOI <https://doi.org/10.51547/ppp.dp.ua/2022.1.4>

Липовська Наталія Анатоліївна,

доктор наук з державного управління,
професор Навчально-наукового інституту державного управління
Національного технічного університету «Дніпровська політехніка»,
ORCID ID: 0000-0002-9288-4733

Хожило Ірина Іванівна,

доктор наук з державного управління,
професор Навчально-наукового інституту державного управління
Національного технічного університету «Дніпровська політехніка»,
ORCID ID: 0000-0001-8532-4108

**ДОСВІД РЕАЛІЗАЦІЇ ЕКСПЕРИМЕНТУ З ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ
ВИЩОЇ ОСВІТИ III РІВНЯ (PHD) ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 281
«ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ»
В НАВЧАЛЬНО-НАУКОВОМУ ІНСТИТУТІ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ
НТУ «ДНІПРОВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»**

**EXPERTISE IN EXPERIMENTAL IMPLEMENTATION OF THE TRAINING
OF POST GRADUATE STUDENTS (PH.D.) IN MAJOR 281
“PUBLIC ADMINISTRATION”
AT THE EDUCATIONAL AND RESEARCH INSTITUTE
OF PUBLIC ADMINISTRATION AT DNIPRO UNIVERSITY OF TECHNOLOGY**

У статті висвітлено досвід реалізації експерименту з підготовки здобувачів вищої освіти III рівня (PhD) в навчально-науковому інституті державного управління НТУ «Дніпровська політехніка» за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування». Акцентовано, що в Україні з 2016 року у вищих навчальних закладах (наукових установах) запроваджено нову, європейську модель підготовки наукових кадрів вищого ступеня, а саме докторів філософії (PhD). Організаційно-правовою основою реалізації цієї моделі є ліцензування освітньо-наукових програм, яке здійснює Національне агентство забезпечення якості вищої освіти. Доведено, що навчально-науковий інститут державного управління НТУ «Дніпровська політехніка» має значний досвід у підготовці наукових кадрів вищого рівня в галузі науки «Державне управління» (з 2004 р. по т.ч.). В інституті функціонувала спеціалізована вчена рада К 08.866.01 з правом прийняття до захисту кандидатських дисертацій (2004–2018 рр.); спеціалізована вчена рада Д 08.866.01 з правом прийняття до захисту кандидатських та докторських дисертацій (2016–2021 рр.). З 2016 року інститут розпочав підготовку наукових кадрів за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування». За період дії експерименту з підготовки здобувачів вищої освіти III рівня (PhD) в інституті було підготовлено та захищено в разових спеціалізованих радах 14 докторів філософії. Основні напрямки наукових інтересів здобувачів вищої освіти III рівня формуються навколо пріоритетних проблем у сфері публічноуправлінської діяльності, зокрема таких як адаптація системи державного управління та державної служби до стандартів ЄС; управління інноваційним розвитком; стратегічний менеджмент в державному управлінні; антикризове управління в державному секторі; лідерство в державному управлінні; управління державними фінансами; державне управління соціогуманітарним розвитком та ін. Доведено, що в умовах перезавантаження системи публічного управління актуальність освітньо-наукової спеціальності «Публічне управління та адміністрування» не викликає сумнівів, адже вона забезпечує підготовку нової генерації управлінців, молодих, ініціативних, озброєних сучасними вміннями та навичками як до професійної діяльності в органах публічної влади, так і здатних до науково-дослідної та науково-педагогічної роботи. Визначено сильні та слабкі сторони системи підготовки докторів філософії в Навчально-науковому інституті державного управління НТУ «Дніпровська політехніка» з метою визначення перспектив подальшого розвитку та удосконалення цієї системи в умовах регіонального та національного ринку освітніх послуг.

Ключові слова: освітньо-наукова програма, доктор філософії, вища освіта, здобувач вищої освіти III рівня (PhD), спеціалізована вчена рада, публічне управління та адміністрування.

The article highlights the expertise in implementing experimental training of post graduate students (3rd level – PhD) in major 281 Public Administration at the Educational and Research Institute of Public Administration at Dnipro University

of Technology. It is emphasized that since 2016 a new, European model of training higher-level research personnel, namely Doctors of Philosophy (PhD), has been introduced in Ukraine in higher educational institutions (research institutions). The organizational and legal basis for the implementation of this model is the licensing of educational and research programs, which is carried out by the National Agency for Quality Assurance in Higher Education. It is proved that the Educational and Research Institute of Public Administration at Dnipro University of Technology has considerable expertise in training research personnel of the highest level in the field of Public Administration (since 2004 until present). The institute had a specialized academic council K 08.866.01 with the right to approve candidate's dissertations (2004–2018); a specialized academic council D 08.866.01 with the right to approve PhD and doctoral dissertations (2016–2021). In 2016, the Institute began training research personnel in major 281 Public Administration. During the experiment on the training of post graduate students of the third level (PhD) at the Institute, 14 students have been trained. All of them defended their theses before thesis committees individually customized for each candidate, and received Ph.D. degrees. The main research interests of these students are formed around the priority issues in the field of public administration, in particular, the adaptation of public administration and civil service to EU standards; innovation development management; strategic management in public administration; anti-crisis management in the public sector; leadership in public administration; public finance management; public management of socio-humanitarian development, etc. It is proved that in the conditions of resetting the public administration system, the relevance of the educational and research major Public Administration is beyond doubt, as it provides training for a new generation of managers, who are young, enterprising, and armed with modern skills for professional activity in public administrations as well as capable of research and pedagogical activity. The benefits and shortcomings of the system for training Doctors of Philosophy at the Educational and Research Institute of Public Administration at Dnipro University of Technology have been identified in order to determine perspectives for further development and improvement of this system in the conditions of the regional and national market of educational services.

Key words: educational and research program, Doctor of Philosophy, higher education, post graduate student of the 3rd level (PhD), specialized academic council, public administration.

Вступ. Обравши у 2015 році шлях євроінтеграційної перебудови всіх сфер суспільного життя, українська держава з 2016 року активно розпочала втілювати в життя визначені завдання шляхом реформування суспільних відносин за кожним напрямком [1]. До тих сфер, які пріоритетно потребували упровадження активних структурно-функціональних змін, належить і сфера освіти і науки. Одним із напрямків євроінтеграційної трансформації в національній системі освіти є підготовка здобувачів вищої освіти III рівня (PhD) – докторів філософії. З цієї метою уряд України та профільне міністерство підготувало низку нормативно-правових актів, які закріплювали нові вимоги до підготовки наукових кадрів. Так, у 2016 році Кабінет Міністрів України затвердив постанову № 261 «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах)», яка в нормативно-правовому полі закріплювала нові вимоги до вступників до аспірантури, структурувала процес підготовки в аспірантурі за освітнім та науковим напрямком [2]. Цією постановою було введено нові вимоги до вищих навчальних закладів (ВНЗ, наразі – ЗВО) та наукових установ, які визначали їх право на підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії. На практиці це надало змогу імплементувати в національний науковий простір нову, європейську, модель підготовки докторів філософії в закладах вищої освіти і наукових установах на засадах ліцензування освітньо-наукових програм.

Аналіз попередніх досліджень наукової проблеми. Питання підготовки докторів філософії були предметом наукової уваги таких дослідників, як Бахрушин В.Є., Панич О.І., Ніколаєв Є.Б., Чмига В.О., Веселова Л.Ю. та ін. [3]. Наприкінці 2021 р. МОН України оприлюднило Звіт «Звіт про результати проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії» [4].

Мета дослідження передбачає здійснення ґрунтовного аналізу з реалізації експерименту з підготовки здобувачів вищої освіти III рівня (PhD) в навчально-науковому інституті державного управління НТУ «Дніпровська політехніка» та визначення подальших напрямків діяльності у цій сфері.

Основний зміст. Прийняття Україною в 2015 році нового Порядку підготовки здобувачів наукових ступенів, який наблизив національну систему підготовки аспірантів та докторантів до загальноєвропейських стандартів вищої освіти, значно трансформувало не тільки терміни підготовки, але й зміст та структуру освітньо-наукових програм ЗВО України [2]. В інституціональному вимірі здобуття вищої освіти на третьому освітньо-науковому рівні здійснюється шляхом підготовки докторів філософії через аспірантуру або поза нею. Підготовка докторів філософії за освітньо-науковою програмою передбачає виконання індивідуального навчального плану та проведення наукових досліджень відповідно до індивідуального плану наукової роботи.

В історичному плані, з початку 2000-х років, Дніпропетровський регіональний інститут державного управління Національної академії державного

управління при Президентові України (далі – ДРІДУ НАДУ) зарекомендував себе як академічна та наукова школа підготовки наукових кадрів вищої кваліфікації за такими напрямками, як державна служба та місцеве самоврядування. В інституті була утворена кандидатська, а згодом і докторська спеціалізована рада. Основні відомості про діяльність спеціалізованих вчених рад в ДРІДУ НАДУ надано в табл 1.

Як показує інформація, представлена в табл. 1, перший захист кандидатської дисертації в ДРІДУ НАДУ відбувся у 2004 році. За 14 років інститут підготував 159 науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації. Затребуваність випускників аспірантури інституту та тих, хто захищав дисертації в ДРІДУ НАДУ, є дуже високою на рівні регіональних ЗВО. Так, в університеті митної справи та фінансів нині працюють 8 кандидатів та 5 докторів наук з державного управління, які навчались в аспірантурі, докторантурі, підготували чи захищали дисертації в ДРІДУ НАДУ. Також випускники аспірантури інституту сьогодні успішно працюють як науково-педагогічні працівники в Дніпровському національному університеті залізничного транспорту імені академіка В. Лазаряна, Дніпровському державному університеті внутрішніх справ, Дніпровському національному університеті ім. Олеса Гончара, Університеті імені Альфреда Нобеля, Дніпровському гуманітарному університеті, Дніпровському медичному інституті традиційної та нетрадиційної медицини, Вищому професійному училищі № 17 та ін.

З 2021 року ДРІДУ НАДУ, за рішенням уряду, було інтегровано в структуру Національного технічного університету «Дніпровська політехніка» і надалі інститут продовжив свою діяльність у сфері підготовки науково-педагогічних кадрів, отримавши в організаційно-функціональному плані нового статусу – Навчально-науковий інсти-

тут державного управління (ННІ ДУ НТУ «Дніпровська політехніка»).

Після прийняття українським урядом нового Порядку підготовки здобувачів наукових ступенів, ДРІДУ було започатковано підготовку здобувачів ступеня вищої освіти доктора філософії заочною (денною, вечірньою) або заочною формою навчання за такими спеціальностями (відповідно із таким ліцензованим обсягом):

- 281 Публічне управління та адміністрування – 25 осіб;
- 073 Менеджмент – 9 осіб.

Підготовка здобувачів ступеня вищої освіти доктора філософії в аспірантурі інституту здійснюється:

- за рахунок видатків державного бюджету (державне замовлення) та за рахунок видатків місцевих бюджетів (регіональне замовлення);
- за рахунок коштів юридичних чи фізичних осіб (на умовах контракту, зокрема за кошти грантів, які отримав Інститут на проведення наукових досліджень, за якими передбачається підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії).

У правовому полі система підготовки здобувачів III освітньо-наукового рівня в інституті ґрунтується на базових документах Міністерства освіти і науки України, постановах Кабінету Міністрів України, наказах НАЗЯВО та ін. [5; 6].

Внутрішньоінституційна система підготовки докторів філософії має кілька структурних складових: навчальну, наукову та практичну.

Організаційно-правове забезпечення підготовки здобувачів вищої освіти III рівня (PhD) в інституті ґрунтувалося на таких документах, як:

1. Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у ДРІДУ НАДУ, яке визначає основні правила підготовки здобувачів на третьому (освітньо-науковому) (аспірантура) та науковому (докторантура) рівнях вищої освіти.

Таблиця 1

Діяльність спеціалізованих вчених рад в галузі науки «Державне управління» в ДРІДУ НАДУ (2004–2021 рр).

Шифр спеціалізованої вченої ради	Спеціалізація ради	Загальна кількість захистів	Назва спеціальностей	Науковий ступінь
К 08.866.01 (2004–2015 рр).	Захист кандидатських дисертацій	110	25.00.01 – теорія та історія державного управління; 25.00.03 – державна служба; 25.00.04 – місцеве самоврядування.	Кандидат наук з державного управління
Д 08.866.01 (2016–2021 рр.)	Захист кандидатських, докторських дисертацій	49 (36 канд., 13 докт.)	25.00.01 – теорія та історія державного управління; 25.00.03 – державна служба; 25.00.04 – місцеве самоврядування	Кандидат наук з державного управління; доктор наук з державного управління

2. Положення про організацію освітнього процесу на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти для здобуття ступеню доктора філософії у ДРІДУ НАДУ, а зараз – Положення про підготовку здобувачів освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у НТУ ДП [7], яке регламентує організацію та проведення освітньої діяльності в інституті за очною (денною/вечірньою) та заочною формами навчання на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти.

3. Положення про умови та порядок обрання аспірантами вибіркових дисциплін у ДРІДУ НАДУ (Положення про організацію освітнього процесу), яке конкретизує процедури формування переліку та подальшого визначення аспірантом навчальних дисциплін із циклу дисципліни за вибором, які пропонуються в інституті [8, 9].

4. Положення про педагогічну практику аспірантів інституту, яке визначає порядок і форми проходження педагогічної практики аспірантами усіх форм навчання.

5. Положення про атестацію здобувачів вищої освіти ступеня доктора, яке визначає організацію процесу атестації здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії (PhD) у ДРІДУ НАДУ.

6. Порядок розроблення, затвердження, моніторингу та перегляду освітньо-наукових програм на третьому рівні вищої освіти.

За період реалізації експерименту 2016–2021 рр. в інституті було проведено кілька змін освітньо-наукової програми, що пов'язано із швидкоплинними змінами викликів зовнішнього середовища та сферою наукових запитів і інтересів здобувачів вищої освіти III рівня (табл. 2).

Підготовку фахівців за освітньо-науковою програмою «Публічне управління та адміністрування» в межах спеціальності 074 «Публічне управління та адміністрування» за третім рівнем започатковано у 2016 р. Перша редакція ОНП затверджена наказом директора інституту від

09.06.2016 р. № 40. Структурним підрозділом, що відповідає за підготовку здобувачів вищої освіти, є кафедра державного управління та місцевого самоврядування. У 2017 р. ОНП доопрацьована з метою виконання постанови Кабінету Міністрів України від 27 вересня 2016 р. № 674 «Деякі питання реформування системи професійного навчання державних службовців і посадових осіб місцевого самоврядування» у частині внесення змін до переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженою постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 р. № 266, а саме: виключення з галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 074 «Публічне управління та адміністрування» та доповнення переліку галузью знань 28 «Публічне управління та адміністрування» за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» [10]. У 2020 р. внесені зміни в ОНП з метою врахування досвіду реалізації ОНП, побажань здобувачів вищої освіти та стейкхолдерів, а також потреб наукового забезпечення трансформаційно-реформаційних процесів, які відбуваються в системі публічного управління та адміністрування і затверджені рішенням Вченої ради інституту від 02.07.2020 р. № 04/234.

Як показує зміст табл. 2, в організаційно-правовому плані інститут приділяє велику увагу питанню удосконалення та оновлення змісту освітньо-наукової програми підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії. Так, за період дії експерименту зменшилось освітнє навантаження, а наукова складова підготовки аспірантів при цьому характеризується збільшенням кредитів зі 180 до 192. Після інтеграції в НТУ «Дніпровська політехніка» істотно змінився кадровий склад викладачів та структура змістовних компонентів програми, при цьому фахові дисципліни викладають тільки доктори наук.

Таблиця 2

Динаміка удосконалення контенту ОНП «Публічне управління та адміністрування» підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в інституті державного управління

Наукова спеціальність	Рік внесення змін до змісту ОНП	Співвідношення освітньої та наукової складової, ЄКТС	Кадровий склад розробників ОНП
074 Публічне управління та адміністрування	2016	60/180	доктор наук – 4 кандидат наук – 1
281 Публічне управління та адміністрування	2017	60/180	доктор наук – 4 кандидат наук – 1
281 Публічне управління та адміністрування	2020	48/192	доктор наук – 5
281 Публічне управління та адміністрування	2021	60/180	доктор наук – 4

Також інститут удосконалив вимоги до кадрового складу розробників ОНП. Якщо на початку дії експерименту до складу робочої групи залучались кандидати наук, то згодою вимогою часу стало залучення науково-педагогічних працівників, які мають досвід не тільки викладацької діяльності, але й значний досвід підготовки наукових кадрів, тобто неодноразово виступали науковими керівниками (мають захищених кандидатів наук), науковими консультантами (мають захищених докторів наук), експертами МОН України чи Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти (НАЗЯВО), гарантами освітніх програм тощо.

Тематика потенційних наукових досліджень аспірантів інституту державного управління формувалась з урахуванням пріоритетних напрямів наукових досліджень, визначених «Концепцією розвитку наукової діяльності Національної академії державного управління при Президентові України», затвердженої наказом президента Національної академії від 3 квітня 2015 р. № 91. Такими пріоритетними напрямками є:

1. Адаптація системи державного управління та державної служби до стандартів ЄС.
2. Управління інноваційним розвитком.
3. Стратегічний менеджмент в державному управлінні.
4. Антикризове управління в державному секторі.
5. Лідерство в державному управлінні.
6. Управління державними фінансами.
7. Державне управління соціогуманітарним розвитком.

У межах вищезазначених пріоритетних напрямів наукових досліджень суб'єкти наукової діяльності визначають тематичні напрями наукових досліджень, які мають відповідати пріоритетам, визначеним стратегічними документами розвитку держави. Під час визначення перспективної тематики дисертаційних досліджень враховується також спеціалізація ННІ державного управління за такими напрямками: кадрова політика та державна служба; державна політика щодо дітей та молоді; програмно-цільові та менеджмент-орієнтовані підходи в публічному управлінні; державно-управлінські засади забезпечення сталого розвитку територій в умовах глобалізації.

З огляду на вищезазначене потенційними темами наукових досліджень для аспірантів пропонувались такі:

1. Акмеологічні умови та фактори формування професіоналізму державних службовців.
2. Структура та методологія професійної діяльності державних службовців.

3. Ідентифікація державних службовців в умовах реформування публічного управління.

4. Статус державних службовців в умовах реформування публічного управління в Україні.

5. Реформування сфери трудових відносин в Україні.

6. Механізми реалізації державної політики у сфері фізичної культури та спорту.

7. Механізми державного регулювання захисту прав дітей, позбавлених батьківського піклування.

8. Оптимізація взаємодії державної влади і громадянського суспільства (управлінський аспект).

9. Взаємодія органів державного управління і місцевого самоврядування з громадськістю: теоретико-методологічний аспект.

10. Механізми державного управління соціальною безпекою особистості.

11. Розвиток інституту територіальних громад в Україні в умовах децентралізації.

12. Становлення інституту старости територіальної громади.

13. Розвиток стратегічних (програмно-цільових) підходів в управлінні місцевим розвитком.

14. Антикризове управління в об'єднаних територіальних громадах.

15. Розвиток управлінського інструментарію підтримки співробітництва територіальних громад в умовах децентралізації.

16. Забезпечення спроможності громад через державно-приватне партнерство в Україні.

17. Трансформація форм та інструментів взаємодії держави та громадянського суспільства в контексті реформування публічного управління.

18. Кластерний підхід в управлінні розвитком територій.

19. Співробітництво територіальних громад в умовах децентралізації.

20. Управління інноваційним розвитком територій та громад на основі інтеграції науки та практики.

21. Інноваційні підходи до професіоналізації служби в органах місцевого самоврядування.

22. Конфлікт-сенситивне управління проектами місцевого розвитку.

23. Розвиток системи надання публічних послуг на регіональному рівні в умовах упровадження е-урядування та е-демократії.

24. Громадський моніторинг (громадський контроль) в умовах децентралізації влади.

Вступивши до аспірантури, здобувачі формують індивідуальний навчальний план та індивідуальний план наукової роботи на підставі основних положень освітньо-наукової програми та навчального плану. Зазначені індивідуальні документи здобувача узгоджуються з науковим керівником

та затверджуються Вченою радою НТУ «Дніпровська політехніка» упродовж двох місяців з дня зарахування особи до аспірантури.

З огляду на це освітньо-наукова програма виступає базисом якісної підготовки здобувачів, адже фокусують освітню та дослідницьку увагу на пріоритетних проблемах у сферах публічного управління та адміністрування. Саме цим пояснюється необхідність вчасного перегляду змісту ОНП та його актуалізація. Так, Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти наприкінці 2018 року започаткувало процес акредитації освітніх, освітньо-професійних та освітньо-наукових програм на основі нових механізмів. Вже у 2021 року Міністерство освіти і науки України затвердило перший стандарт вищої освіти освітньо-наукового ступеня доктора філософії. В регіонах України на базі передових наукових майданчиків НАЗЯВО попередньо ініціювало проведення навчальних семінарів «Якісна освіта: дискусія стейкхолдерів». Так, науково-педагогічні працівники ННІ державного управління, які є розробниками ОНП для здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії, прийняли участь в такому навчальному семінарі, який було проведено Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти на базі НТУ «Дніпровська політехніка».

Особливістю контенту нової ОНП є те, що навчальні дисципліни нормативного блоку підготовки послідовно пропонують слухачам освітньо-наукової програми можливості отримати системні знання щодо найбільш значимих процесів і явищ публічного управління, публічної політики, сутності інституціональних демократичних реформ та управлінських практик в Україні та світі. Комплекс навчальних дисциплін спеціалізації надає широкий вибір для формування індивідуальної освітньо-наукової траєкторії, розширює їх можливості виступати педагогами, дослідниками та провідниками суспільних змін. Наприклад, такі навчальні курси як «Концептуальні засади публічного управління та адміністрування», «Менедж-

мент в публічному управлінні: парадигми та технології», «Аспірантський дослідницький семінар», «Сучасні інформаційні технології у науковій діяльності та управління проектами», «Педагогічна майстерність та прикладна психологія», «Сучасні педагогічні технології у вищій освіті» здатні позитивно впливати на їх стійкість як дослідника та конкурентність на ринку педагогічної діяльності. Такі навчальні дисципліни, як «Інноваційні технології в публічному управлінні: форсайт», «Європейська інтеграція в умовах глобального врядування», «Стандарти та настанови міжнародних організацій як основа удосконалення систем і процесів публічного управління», «Публічна служба», «Реформування місцевого самоврядування» та ін. пропонують інноваційні підходи та збагачують досвідом науково-дослідної діяльності.

Все вищезначене є необхідним для підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії, результат якого реалізується через продукування аспірантами нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, оволодіння методологією наукової та педагогічної діяльності, а також здатності провести власне наукове дослідження, що характеризується науковою новизною, має практичне значення, а головне – це здатність захистити дисертацію. Упродовж реалізації експерименту перші аспіранти інституту успішно завершили навчання та захистили в разових спеціалізованих радах дисертацію, здобувши ступінь доктора філософії за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування». Більш конкретна інформація про захист дисертацій на здобуття ступеня доктор філософії (PhD) наведена (табл. 3).

Отже, як показує зміст табл. 3, навчально-науковий інститут державного управління Національного технічного університету «Дніпровська політехніка» демонструє дуже добрі результати по упровадженню експерименту з підготовки здобувачів вищої освіти III рівня

Таблиця 3

Кількісна характеристика захисту дисертацій на здобуття ступеня доктор філософії (PhD) серед випускників аспірантури ННІ державного управління НТУ «Дніпровська політехніка»

ЗВО, в якому створена разова спеціалізована рада	Присуджено ступінь	Загальна кількість захистів
Дніпропетровський регіональний інститут державного управління Національної академії державного управління при Президентові України	доктор філософії	12
Навчально-науковий інститут державного управління Національного технічного університету «Дніпровська політехніка»	доктор філософії	2
Загальна кількість захистів дисертацій за суб'єктом надання освітніх послуг за період 2020–2021 рр.	–	14

(PhD) за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування». В умовах перезавантаження системи публічного управління актуальність спеціальності «Публічне управління та адміністрування» не викликає сумнівів, адже амбітні цілі, поставлені керівництвом країни потребують нової генерації управлінців, молодих, ініціативних, озброєних сучасними вміннями та навичками до професійної діяльності в органах публічної влади.

Висновки. Для визначення перспектив подальшого розвитку системи підготовки докторів філософії в Навчально-науковому інституті державного управління НТУ «Дніпровська політехніка» слід окреслити її сильні та слабкі сторони. Сильними сторонами ОНП є:

Сильні або конкурентні переваги ОНП:

- постійне удосконалення ОНП на основі вітчизняних та європейських програм з публічного управління та адміністрування з урахуванням результатів наукових досліджень в цій галузі;
- потужний науково-педагогічний колектив, що має компетентності у сфері публічного управління та адміністрування;
- сформована клієнторієнтована організаційна культура як підґрунтя індивідуального освітнього супроводу здобувачів вищої освіти;
- понад 20 років досвіду виконання фундаментальних і прикладних науково-дослідних робіт;
- гнучкість і готовність колективу кафедри до впровадження інновацій;
- широке використання інноваційних освітніх технологій;
- належне оснащення навчальних аудиторій і кабінетів;
- актуалізований бібліотечний фонд, що є одним із найкращих у місті;
- високий рівень застосування ТЗН та цифрових технологій в освітньому процесі;
- активна участь викладачів у міжнародних проєктах та програмах;
- вдале поєднання викладацької діяльності з експертно-консультаційною;
- налагоджена співпраця з іншими ЗВО, органами публічного управління, громадськими об'єднаннями, асоціаціями;
- реалізація системного підходу в підготовці здобувачів вищої освіти, що інтегрує загальні стандарти освіти та досвід провідних фахівців з публіч-

ного управління та адміністрування;

– міждисциплінарність з урахуванням практичної та наукової складової як принцип побудови навчального плану;

– формування професійних компетенцій у межах навчальних дисциплін, наукових досліджень та реального набуття практичного досвіду у сфері публічного управління та адміністрування під час співпраці з представниками органів державної влади та органів місцевого самоврядування регіону;

– професійна соціалізація здобувачів вищої освіти в навчальній структурі, яка має 26-річний досвід підготовки кадрів для органів державної влади та місцевого самоврядування,

– застосування результатів моніторингу потреб регіонального ринку праці у сфері публічного управління та адміністрування;

– актуалізація змісту навчальних дисциплін.

У процесі реалізації освітньої програми здобувачі вищої освіти мають можливість отримати практичний досвід у сфері публічного управління. Набуття досвіду здійснюється поряд зі стейкхолдерами-роботодавцями, разом зі стейкхолдерами-випускниками магістерської програми та стейкхолдерами-науковими керівниками, що мають практичний досвід в науковій та педагогічній діяльності.

Слабкими сторонами ОНП є:

– неповною мірою використовуються регіональні можливості щодо залучення викладачів-практиків з органів публічної влади до навчального процесу;

– можливості вільного вибору дисциплін ОНП обмежені кількістю здобувачів, що навчаються за ОНП. Результати опитувань вказують на те, що станом на кінець 2020 р. не всі здобувачі вищої освіти повною мірою задоволені наявною моделлю, що має забезпечувати можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії. Саме тому наразі відбувається обговорення щодо удосконалення існуючої моделі забезпечення вільного вибору дисциплін на основі вивчення досвіду інших ЗВО та відповідних кращих практик у закладах, що мають значний ступінь спеціалізованості разом із обмеженнями щодо обсягів академічних груп;

– слабка мотивація викладачів до проходження стажування, зокрема, зарубіжного за власний кошт.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Про вищу освіту : Закон України від 1 липня 2014 року № 1556-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
2. Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах)» із змінами від 03 квітня 2019 р. № 283 : Постанова Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261. URL: <https://www.kmu.gov.ua>
3. Підготовка докторів філософії (PhD) в умовах реформування вищої освіти: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (Запоріжжя, 5–6 жовтня 2017 р.). Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2017. 216 с.
4. Звіт про результати проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії : URL: <https://mon.gov.ua/ua/nauka/nauka/atestaciya-kadriv-vishoyi-kvalifikaciyi/prisudzhennya-stupenya-doktora-filosofiyi>
5. Про ліцензування освітньої діяльності на третьому освітньо-науковому рівні : Наказ МОН України від 4 липня 2016 р. № 771. URL: <https://www.kmu.gov.ua>
6. Про проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії : Постанова Кабінету Міністрів України від 06 березня 2019 р. № 167. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-mentu-z-prisudzhennya-stupenya-doktora-filosofiyi>
7. Положення про підготовку здобувачів освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у НТУ ДП. URL: https://www.nmu.org.ua/ua/content/activity/us_documents/PhD.pdf
8. Положення про порядок та умови обрання аспірантами вибіркового дисциплін. URL: http://www.dridu.dp.ua/public/baza_dridu/polozh_pro_vybir_disc.pdf
9. «Положення про організацію освітнього процесу». URL: https://www.nmu.org.ua/ua/content/activity/us_documents/Pologenie_pro_organiz_osvit_process_2019.pdf
10. Деякі питання реформування системи професійного навчання державних службовців і посадових осіб місцевого самоврядування : постанова Кабінету Міністрів України від 27 вересня 2016 р. № 674. URL: <https://www.kmu.gov.ua>